

Рис. 2.77

2.99. Визначити монтажні напруження в сталевих стрижнях статично невизначуваних систем після їх складання (рис. 2.77), враховуючи, що один зі стрижнів був коротшим на $\delta = 0,001l$, ніж це потребувало за проектом. Взяти $E = 2 \cdot 10^5$ МПа. A — площа поперечного перерізу.

Відповідь: а) $\sigma_{(1)} = \sigma_{(3)} = 160$ МПа; б) $\sigma_{(1)} = 171$ МПа, $\sigma_{(2)} = \sigma_{(3)} = -57$ МПа; в) $\sigma_{(1)} = -41$ МПа, $\sigma_{(2)} = 38,6$ МПа, $\sigma_{(3)} = 41$ МПа; г) $\sigma_{(1)} = -45,3$ МПа, $\sigma_{(2)} = -22,7$ МПа, $\sigma_{(3)} = 154,7$ МПа.

2.4. Врахування власної ваги

2.100. Обчислити найбільше напруження і повне укорочення бетонної колони сталого перерізу заввишки 10 м, якщо один кубічний метр бетону важить 2,4 кН, а його модуль пружності $E = 2 \cdot 10^4$ МПа.

Відповідь: $\sigma_{\max} = 0,24$ МПа; $\Delta l = 0,06$ мм.

2.101*. Кліть підйомника вагою 16 кН підвішено на двох тросах на глибині $h = 140$ м. Площа поперечного перерізу кожного троса 125 мм^2 , вага погонного метра 15 Н. Під час попередніх випробувань встановлено, що у разі навантаження 10 кН відрізок троса завдовжки 1 м подовжується на 0,5 мм. Визначити напруження біля верхнього і нижнього кінців троса і його повне подовження.

Відповідь: $\sigma_{\text{в}} = 80,8$ МПа; $\sigma_{\text{н}} = 64,0$ МПа; $\Delta l = 63,4$ мм.

2.102. Визначити повне укорочення зображеного на рис. 2.78 стрижня з урахуванням його власної ваги, якщо відомі питома вага стрижня γ і модуль пружності E .

$$\text{Відповідь: } \Delta l = \frac{3}{2} \frac{a}{E} \left(\frac{F}{A} + \gamma a \right).$$

2.103. Обчислити з урахуванням власної ваги переміщення перерізу $m-n$ зображеного на рис. 2.79 стрижня з поперечним перерізом A , модулем пружності E і питомою вагою матеріалу γ .

$$\text{Відповідь: } \Delta_{mn} = \frac{a}{E} \left[\frac{F}{A} + \gamma(b+c) + \frac{1}{2} \gamma a \right].$$

2.104*. Визначити об'єм кладки мостової опори заввишки 42 м, що стискується силою $F = 4000$ кН, у трьох випадках: 1) опора з постійним поперечним перерізом; 2) ступінчаста опора, що складається з трьох ділянок однакової довжини; 3) опора у вигляді бруса рівного опору. Питома вага кладки 22 кН/м³, допустиме напруження $[\sigma] = 1,2$ МПа.

$$\text{Відповідь: } V_1 = 609 \text{ м}^3; V_2 = 261 \text{ м}^3; V_3 = 210 \text{ м}^3.$$

2.105*. Залізобетонна колона навантажена тільки власною вагою (рис. 2.80). Питома вага залізобетону 25 кН/м³, співвідношення модуля пружності сталевих арматур і бетону $E_c/E_b = 15$. Діаметр арматури 25 мм. Визначити напруження в бетоні й арматурі колони.

$$\text{Відповідь: } \sigma_b = -0,17 \text{ МПа}; \sigma_c = -2,60 \text{ МПа}.$$

2.106. Обчислити з урахуванням власної ваги напруження в небезпечних перерізах кожної з ділянок двоступінчастого бруса і його повне подовження, якщо питома вага матеріалу бруса $\gamma = 78,5$ кН/м³, модуль пружності $E = 2 \cdot 10^5$ МПа, площа поперечних перерізів $A_1 = 200$ мм², $A_2 = 400$ мм², довжина ділянок $l_1 = 80$ м, $l_2 = 40$ м (рис. 2.81).

$$\text{Відповідь: } \sigma_I = 66,3 \text{ МПа}; \sigma_{II} = 36,3 \text{ МПа}; \Delta l = 32,2 \text{ мм}.$$

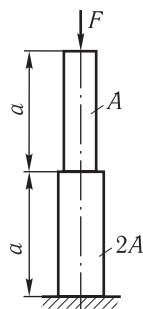

Рис. 2.78

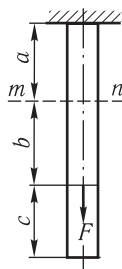

Рис. 2.79

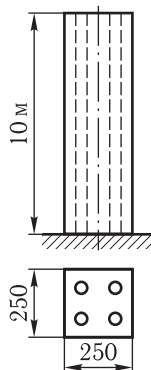

Рис. 2.80

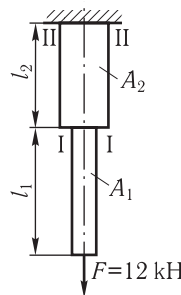

Рис. 2.81

2.107. Визначити напруження, що виникають у перерізах I—I, II—II, III—III ступінчастого фундаменту квадратного перерізу (рис. 2.82), якщо питома вага матеріалу $\gamma = 2,4 \cdot 10^4 \text{ Н/м}^3$. Вплив ґрунту, що оточує фундамент, не враховувати.

Відповідь: $\sigma_I = -0,71 \text{ МПа}$; $\sigma_{II} = -0,28 \text{ МПа}$; $\sigma_{III} = -0,25 \text{ МПа}$.

2.108. Сталевий брус (рис. 2.83), закріплений обома кінцями, перебуває під дією власної ваги. Знайти реакції у верхньому і нижньому закріпленнях та напруження в перерізах I—I і II—II середньої частини, якщо вага верхньої і нижньої частин по 4000 Н, середньої 8000 Н, площа поперечних перерізів відповідно $1 \cdot 10^4 \text{ мм}^2$ і $2,5 \cdot 10^3 \text{ мм}^2$.

Відповідь: $R_B = R_H = 8000 \text{ Н}$; $\sigma_I = 1,6 \text{ МПа}$; $\sigma_{II} = 1,6 \text{ МПа}$.

2.109*. Визначити найбільші напруження розтягання і стискування в поперечних перерізах стрижня, зображеного на рис. 2.84. Питома вага матеріалу стрижня γ , модуль пружності E . Відношення площ поперечних перерізів нижньої і верхньої ділянок $A_H/A_B = 2$, довжин $b/a = 0,5$.

Відповідь: $\sigma_p = 0,7\gamma a$; $\sigma_c = -1,3\gamma b$.

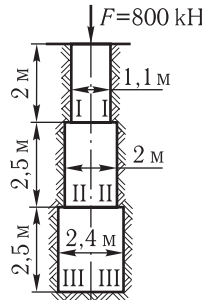

Рис. 2.82

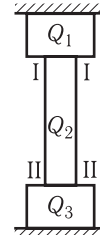

Рис. 2.83

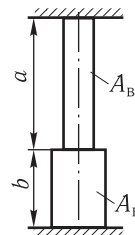

Рис. 2.84

2.5. Гнучкі нитки

2.110. Трос закріплено зі стрілою провисання $f = 0,9 \text{ м}$ до двох розміщених на одному рівні опор, відстань між якими $l = 45 \text{ м}$ (рис. 2.85). Обчислити величину горизонтального натягу троса H , якщо погонна вага троса $q = 8 \text{ Н/м}$.

Відповідь: $H = 2,25 \text{ кН}$.

2.111. Провід, що має питому вагу $\gamma = 8 \cdot 10^4 \text{ Н/м}^3$, підвішено між двома опорами, що перебувають на одному рівні (рис. 2.85). Визначити граничне значення прогону l за стріли провисання $f = 0,01l$, якщо допустиме напруження $[\sigma] = 50 \text{ МПа}$.

Відповідь: $l = 50 \text{ м}$.

2.112. Буксирувальний трос навантажується горизонтальною силою $H = 6 \text{ кН}$. Кінці троса закріплені в точках, що перебувають на одному рівні, на взаємній відстані $l = 25 \text{ м}$. Питома вага троса $\gamma = 7,8 \cdot 10^4 \text{ Н/м}^3$, допустиме напруження $[\sigma] = 120 \text{ МПа}$. Підібрати площу поперечного перерізу троса і обчислити стрілу провисання.

Відповідь: $A = 50 \text{ мм}^2$; $f = 50 \text{ мм}$.

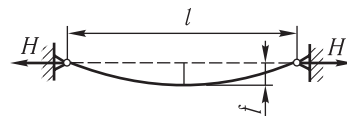

Рис. 2.85